

szkół wyższych, a tym samym zwiększenie ogólnoeuropejskich szans zatrudnienia,

zmniejszenie nierówności w edukacji międzynarodowej.

W projekcie bierze udział 6 partnerów z Unii Europejskiej: Uniwersytet Zielonogórski (Polska), University of Applied Sciences Würzburg-Schweinfurt (Niemcy), Debrecen University (Węgry), Fontys Venlo University of Applied Sciences (Holandia), Lucian Blaga University of Sibiu (Rumunia), Seinäjoki University of Applied Sciences (Finland-

ia). Za kierowanie i realizację projektu ze strony Uniwersytetu Zielonogórskiego odpowiadają dr hab. inż. Sławomir Kłos, prof. UZ i dr hab. inż. Justyna Patalas-Maliszewska, prof. UZ. W dniach 28-30 października 2019 r. odbyły się warsztaty związane z realizacją projektu.

Sławomir Kłos

## WYDZIAŁ NAUK BIOLOGICZNYCH

### Tajemnicza choroba - wrzodząca martwica skóry (ulcerative dermal necrosis UDN)

Troć wędrowna *Salmo trutta m. trutta* to ryba dwusrodowiskowa: rozmnaża się w rzece, a żyje w morzu. Trocie wędrowne, które badają pracownicy i studenci Instytutu Nauk Biologicznych UZ pochodzą z rzeki Słupia na Pomorzu, a żyją w Bałtyku.

Ryby tego gatunku dorastają do 110 cm długości osiągając nawet 20 kg masy. Nic dziwnego, że są łakomym kąskiem dla wędkarzy. Okres ochronny dla troci wędrownej kończy się 31 grudnia. Sylwestrowa noc nie jest w stanie powstrzymać miłośników wędkarstwa. Z całej Polski zjeżdżają się setki chętnych, żeby spróbować szczęścia i pośiłować się z taką rybą na wędce. O świcie 1 stycznia, co roku na rzekach przymorskich pojawiają się wędkarze, którzy czekali cały rok na możliwość złowienia takiej ryby.

Późną jesienią doroste trocie wędrują z morza w górę rzeki w celu złożenia ikry. W tym czasie chronione są przez prawo - okres połowowy zaczyna się od 1 stycznia, czyli po okresie tarła. Wędkarze polują na ryby, które już się wytarły (złożyły ikrę) i wracają do morza.

Trocie w trakcie wędrówki na tarło napotykają kilka przeszkód. Kłusownicy hakami, widłami itp. urządzeniami starają się „pozyskać” ryby, które potem sprzedają nielegalnie, po „okazyjnej” cenie nieświadomym konsumentom.

Kolejny problem, na który napotykają trocie, to zapory, które ludzie pobudowali na rzekach. Woda kiedyś spiętrzała w celu napędzania młynów, aktualnie zasila elektrownie wodne. Na Słupi mierzącej 138 km jest ich pięć. Ryby wędrowne potrafią płynąć pod prąd rzeki, ale fruwać nie umieją, nie są również w stanie przeskoczyć kilkunastometrowej wysokości zapór przegradzających rzekę. Prawo nakazuje budować przepławki umożliwiające przepłynięcie rybom w górę rzeki, lecz prawo to jest bardzo często lekceważone. Na Słupi z 5 elektrowniami jest jedna przepławka!

Następnym problemem, z którym musi sobie poradzić troć wędrowna jest wrzodząca martwica skóry (UDN). Jest to choroba o nieznanym etiologii. Pierwsze informacje o niej pojawiły się już w latach 60. XX wieku. Jesienią, w trakcie wędrówki z morza w górę rzeki, obserwuje się ryby pokryte olbrzymimi wrzodami. Choroba ta rozwija się w zastraszającym tempie - nieraz wystarczy kilka dni, żeby uśmiercić osobnika, który wydawał się zdrowy.



FOT. Z WYDZIAŁU

Pocieszające jest, że nie wszyscy przedstawiciele gatunku *Homo sapiens* dążą do unicestwienia troci wędrownej. Pracownicy Zarządu Okręgu Słupsk Polskiego Związku Wędkarskiego starają się pomóc troci wędrownej poprzez

zarybianie rzeki narybkiem ze sztucznego tarła. Mgr Wojciech Sobiegraj, ichtiolog PZW ZO Słupsk jest „ojcem” narybku wielu milionów troci wędrownej dzięki czemu gatunek ten w Słupi nadal istnieje. Są prowadzone prace nad restytucją łososia atlantyckiego *Salmo salar*, który dawniej żył w tej rzece wraz z trocią wędrowną. Od 2 lat obserwuje się próby tarła łososia w Słupi.

Zespół z Instytutu Nauk Biologicznych w listopadzie tego roku zjawiał się nad Słupią. Od 2014 r. prowadzimy badania mające na celu rozwikłać bardzo poważny problem zdrowotny troci wędrownej. Choroba dziesiątkuje populacje tych ryb. Nasze dotychczasowe badania umożliwiły uzyskanie stopnia doktora nauk biologicznych gr. Mateuszowi Ciepłińskiemu. Odpowiedział on na kilka

nurtujących nas pytań, jednakże przyczyna choroby pozostaje nadal nieznana. Współpraca naszego zespołu naukowego jest stale poszerzana o nowe ośrodki naukowe. Naukowo współpracujemy z Państwowym Instytutem Weterynarii w Puławach. Dotychczas opublikowane wyniki badań zainteresowały prof. Svena Bergmanna, niemieckiego wirusologa - specjalistę chorób ryb, który w tym roku zaszczylił nas swoją obecnością. Pobrał próby do analiz wirusologicznych. Z niecierpliwością czekamy na jego wyniki. W tym roku, dzięki uprzejmości dr n. med. Moniki Waśkow, dyrektora Instytutu Nauk o Zdrowiu Akademii Pomorskiej, mogliśmy przeprowadzić analizy krwi w pomieszczeniach Laboratorium Immunohistochemii.

Tegoroczne badania zostały przeprowadzone w asyście studentów z Wietnamu, Francji i Hiszpanii.

Mariusz Kasprzak  
Mateusz Ciepłiński



Host institution: UNIVERSIDAD DA GRANADA,  
Facultad de Ciencias

Dr Dżamila Bogusławska i dr Beata Machnicka z Katedry Biotechnologii Wydziału Nauk Biologicznych UZ pod koniec października podczas pobytu w ramach programu ERASMUS+ (*Staff mobility for teaching*) na Uniwersytecie w Granadzie miały okazję prowadzić serię wykładów dla studentów Wydziału Nauk Ścisłych. Wykłady dotyczyły przede wszystkim przeglądu nowoczesnych metod badawczych stosowanych w biochemii, biologii komórki i diagnostyce molekularnej. Studenci biorący udział w tych wykładach zainteresowani byli szczególnie praktycznymi aspektami zastosowania powyższych technik w prowadzonych przez obie Panie badań naukowych z zakresu biologii komórki, jak również technologiami sekwencjonowania nowej generacji (NGS).

Profesor Mohamed L. Merroun (Departamento de Microbiología, Facultad de Ciencias), goszczący polskie wykładowczynie, zapoznał je ze strukturą Wydziału Mikrobiologii, jego infrastrukturą i organizacją ze szczególnym uwzględnieniem laboratoriów dydaktycznych i naukowych. Była to okazja do poznania współpracowników prof. Mohameda L. Merroun'a i studentów studiów doktoranckich, realizujących prace naukowe na Wydziale. Dr Bogusławska i dr Machnicka zapoznały się z tematyką badawczą zespołu, aparaturą badawczą i wymieniły doświadczenia w zakresie aplikacyjności realizowanych prac naukowych.

Owocem spotkania była wymiana obserwacji dotycząca mobilności studentów w ramach programu ERASMUS+. Ponieważ od kilku lat studenci z Granady uczestniczą w kursach realizowanych przez pracowników WNB na Uniwersytecie Zielonogórskim, pobyt w Granadzie był dobrą okazją do uściślenia potrzeb dydaktycznych studentów z Hiszpanii. Prezentacja możliwości Wydziału Nauk Biologicznych UZ w zakresie kształcenia i dyskusja na ten temat, zaowocowały wnioskiem strony hiszpańskiej o rozszerzenie umowy pomiędzy Uniwersytetami. Intencją strony hiszpańskiej było włączenie do programu Erasmus studentów kierunku *biologia*. Do tej pory umowa obejmowała wyłącznie studentów kierunku *biotechnologia*. Efektem



FOT. Z WYDZIAŁU



#### ANATOMIA RYBY Z KOŁEM NAUKOWYM BIOLOGÓW UZ

Na wydziale Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego działa jedno koło naukowe zrzeszające młodych biologów i pasjonatów przyrody. Jego misją jest szerzenie ogólnej oraz specjalistycznej wiedzy z zakresu biologii, ochrony środowiska i biotechnologii. Dotychczas udało się zorganizować serię zajęć terenowych, warsztatów oraz wykładów z wykwalifikowanymi specjalistami z różnych dziedzin. Ostatnim wydarzeniem zorganizowanym przez KNB były zajęcia z preparatyki i anatomii ryb. Warsztaty prowadził dr Mateusz Ciepliński, opiekun Koła Naukowego Biologów UZ, zawodowo zajmujący się fizjologią ryb łososiowatych. Uczestnicy mieli okazję samodzielnie przeprowadzić sekcję ryby, posługując się podstawowymi narzędziami chirurgicznymi. W trakcie preparacji zapoznali się

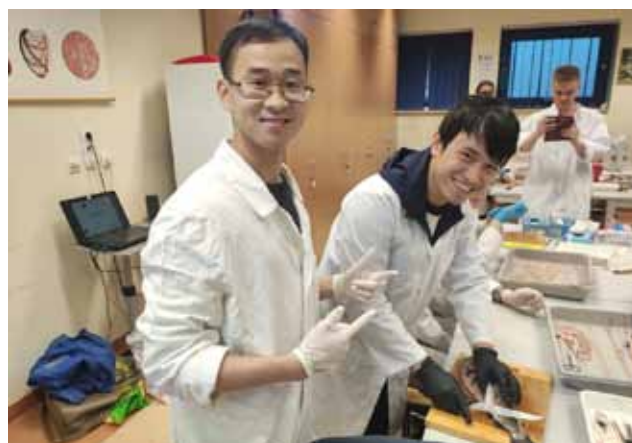


FOT. Z WYDZIAŁU

współpracy pomiędzy Uniwersytetami będą również kolejne wyjazdy pracowników obu instytucji, najbliższy pobyt gościa z Granady na Wydziale Nauk Biologicznych UZ planowany jest już w styczniu.

Wyjazd był też okazją do zapoznania się z unikatowymi zabytkami zlokalizowanymi w Granadzie, w tym gotycko-renesansową Katedrą Santa María de la Encarnación wraz z kaplicą królewską oraz Alhambrą, warownym zespołem pałacowym zbudowanym w XIII w. przez Nasrydów, jak również zabytkowymi budynkami Uniwersyteckimi.

*Renata Grochowalska*



FOT. Z WYDZIAŁU

z budową anatomiczną, a także fizjologią ryb. Po skończonej sekcji, w celu jak najlepszego wykorzystania materiału biologicznego, studenci nauczyli się prawidłowego wykrawania filetów rybnych, które później mogli skonsu-

mować. Ze względu na duże zainteresowanie warsztatami studentów z zagranicy, zajęcia przeprowadzono w języku angielskim.

Paulina Bylica  
Patrycja Nakonieczna

## WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, PSYCHOLOGII I SOCJOLOGII

### Konferencja nt. *Nauczyciel. Czas. Przestrzeń. Szkoła.* (Podnoszenie efektywności procesu edukacji)

Konferencja została zorganizowana 28 listopada 2019 r. w hotelu „Aura” przez Instytut Pedagogiki w ramach projektu unijnego *Szkoła ćwiczeń w SP 18*. Było to pierwsze spotkanie z planowanych czterech. Głównymi organizatorami byli: dr hab. Ewa Pasterniak-Kobyłecka, prof. UZ; dr hab. Małgorzata Kabat, prof. UAM; dr hab. Lidia Kataryńczuk-Mania, prof. UZ; dr hab. Mirosław Kowalski, prof. UZ oraz dr Anita Famuła-Jurczak.

W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele świata nauki z kilku ośrodków akademickich (Krakowa, Poznań, Gorzowa Wlkp., Torunia, Skierniewic, Katowic, Wałcza, Zielonej Góry) oraz doktoranci, nauczyciele i dyrektorzy szkół podstawowych. Podjęto dyskusję na temat możliwości usprawniania procesu kształcenia w różnych obszarach. Konferencja sprzyjała integracji reprezentantów środowisk akademickich z różnych rejonów kraju z praktykami oraz podnoszeniu kwalifikacji zawodowych nauczycieli, przede wszystkim ich kompetencji kreatywnych umożliwiających przygotowywanie innowacji dydaktycznych w placówkach oświatowych.

Zostało wygłoszonych kilkanaście referatów, które dotyczyły postaw twórczych nauczycieli (prof. dr hab. Beata Przyborowska, UMK), kształtowania wyobraźni uczniów (prof. dr hab. Stanisław Dylak z UAM), przemian ICT (dr hab. Eunika Baron-Polańczyk, prof. UZ), oczekiwanych przez podmioty edukacji działań szkolnych wychowawców (dr hab. Małgorzata Kabat, prof. UAM) oraz wprowadzania pozytywnych zmian w zakresie nauczania matematyki, języków obcych, informatyki, edukacji artystycznej. Pojawiły się ważne głosy dotyczące problemu edukacji włączającej. Wystąpienia prelegentów były przeplatane dyskusją. Uczestnicy spotkania



FOT. Z WYDZIAŁU

wiele uwagi poświęcili nauczycielom i ich przygotowaniu do pełnienia różnych ról społecznych.

Urszula Karwałajtys

## WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

### Dr Olaf Włodkowski Rzecznikiem dyscyplinarnym dla nauczycieli akademickich UZ

Z przyjemnością informujemy, iż Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, prof. dr hab. inż. Tadeusz Kuczyński, powołał dr. Olafa Włodkowskiego, adiunkta w Katedrze Prawa Karnego i Postępowania Karnego, na Rzecznika

dyscyplinarnego dla nauczycieli akademickich Uniwersytetu Zielonogórskiego. Dr Olaf Włodkowski dołączył tym samym do grupy pracowników Katedry pełniących już funkcje związane z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Kierownik KPKiPK prof. dr hab. Hanna Paluszkiwicz - Dziekan Wydziału Prawa i Administracji od 2017 r. pełni funkcję wiceprzewodniczącej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego orzekającej jako organ odwoławczy od orzeczeń w sprawach dyscyplinar-